

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Conciliarvm Omnium Generalium Et Provincialium Collectio Regia

Ab anno DCCCCX. ad annum MLXXIII.

Parisiis, 1644

Concilium Londoniense, Habitvm Svb Edgardo Rege Anno regni sui XII. hoc
est Domini nostri DCCCCLXX. vel DCCCCLXXI.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15625

CIRCA
ANNVM
CHRISTI
969.

NOTA SEVERINI BINII.

^a *Concilium.*] Hæc Synodus celebrata est in Anglia a sancto Dunstano Cantuariensi archiepiscopo auctoritate Ioannis Romani pontificis; de quo in actis sancti Olivaldi episcopi Vvigorniensis apud Surium 15. Octobris ista habentur: *Per idem tempus auctoritate Ioannis papæ Dunstanus archiepiscopus, coacto generali Concilio, statuit & decreto firmavit, ut canonici omnes, presbyteri, diaconi, subdiaconi aut caste viuerent, aut ecclesias quas tenebant dimitterent.* Generale Concilium nominatur, quia in eo omnes Angliæ episcopi conuenissent. In eodem hoc Concilio comitem quemdam præpotentem ob incestuosas nuptias publicam egisse poenitentiam refert Osbertus apud Surium in Dunstano decimonono Maii.

Cur generale Concilium appellatur.

ANNO
CHRISTI
970.

CONCILIVM LONDONIENSE,
HABITVM SVB EDGARO REGE ANNO
regni sui XII. hoc est Domini nostri DCCCCLXX. vel
DCCCCLXXI.

In quo celeberrima priuilegia ab Edgardo rege Glastoniensi cænobio concessa confirmantur, reseruata autem regi & heredibus suis conferendi baculum pastorem fratri electo potestate.

Malm. de
gest. reg.
l. 2. c. 8.

GLORIOSÆ recordationis Edgarus Anglorum rex, filius Edmundi regis, cuius studium diuinis cultibus potissimum inuigilabat, ad monasterium sanctæ Dei genitricis Mariæ in Glastingabiri frequenter adueniens, & eundem locum clariori præ ceteris dignitate excolere summo elaborans studio, plura admodumque magnifica priuilegia contulit communi episcoporum, abbatum, primorumque consilio.

Quorum primum, vt nullus nisi eiusdem loci monachus ibidem fungatur abbatis nomine vel officio; nec alius nisi quem secundum tenorem regulæ concorditer elegerit parilis Conuentus assensio. Quod si alterius loci abbatem vel monachum eidem loco præfici necessitas ingruerit, non alium assumi censuit, nisi quem congregatio ipsius monasterii secundum timorem Dei sibi præesse elegerit: tamen ne hoc fiat obseruato omnimodo, si ibidem quispiam vel extremus congregationis illi officio aptus reperiri potuerit. Monachis siquidem electionem sui

Verū nullus nisi monachus sit abbas Glasten.

Monachi abbatem e-

ligent, rex
baculum
dabit.

abbatis perpetuo manere censuit: sibi vero suisque heredibus tribuendi fratri electo pastorem baculum potestatem retinuit.

Monachi
eligent qui
suos ordi-
net.

Sanxit etiam, ut quoties abbas loci vel monachi aliquos suorum sacris ordinibus insigniri decernerent, a quocumque presulum canonice ordinatum, aut in illius sede, aut in eodem sanctæ Mariæ Glastringensi monasterio, tam monachos quam clericos, quos idoneos iudicarent, ad titulum sanctæ Mariæ ordinari facerent.

Glastonia
abbati, ut
Anglia
regi.

Concessit etiam, ut sicut ipse in propria, ita totius insulæ causas in omnibus tam ecclesiasticis quam secularibus negotiis absque ullius contradictione abbas aut conventus corrigeret. Nec ulli omnino insulam natiuitatis suæ consciam, siue episcopus, siue dux, aut princeps, aut cuiuscumque ordinis alius, licitum foret intrare causa quidpiam faciendi quod contrarium inibi Deo seruientibus esse possit: sicut & predecessores sui sanxerunt, & priuilegiis suis confirmauerunt, videlicet Cemvines, Ines, Ethelardus, Cuthredus, Elfredus, Edvardus, Ethelstanus, Edmundus, omnino prohibuit.

Lituus su-
per altari
ponitur
traditionis
symbolum.

Vbi ergo generali assensu, ut dictum est, pontificum, abbatum, optimatumque suorum, hæc priuilegia ipsi loco conferre disposuit, lituum proprium ebore decentissime formatum auroque decoratum super altare sanctæ Dei genitricis posuit, ipsiusque donatione eidem sanctæ Dei genitrici, ac suis monachis, ea perpetualiter possidenda attribuit. Eundemque lituum mox in sui præsentia fecit secari in medium, ne eum cuiquam dare vel vendere posset quilibet abbatum sequentium: præcipiens partem illius seruari in loca ad iam dictæ donationis testimonium. Recogitans vero quam multa temeritas humanæ leuitatis, quibusque solet subrepere, verensque ne forte quis in posterum vel hæc priuilegia loco illi auferre, vel monachos inde moliretur eiicere, in clyto domino Ioanni papæ, qui Octauiano in regiminis honore successerat, direxit idem chirographum regiæ liberalitatis, orans ut & ipse hæc roboraret scripto apostolicæ auctoritatis: qui benigne directam suscipiens legationem, concordi assensu Romani Concilii sancita ab iis firmavit, scribendo apostolicæ auctoritatis præceptionem, terribiliter intorquens

Petit con-
firmatio-
nem papæ.

ANNO
 CHRISTI
 970

in violatores, si qui forte emerferint perpetui anathematis ultionem. Igitur domini prædicti apostolici eidem loco directum testamentum venustæ recordationis rex Edgarus super aram beatissimæ Dei genitricis Mariæ ibidem ad perpetuale posuit monumentum, iubens diligenter asseruari in posterum ad notitiam quorumque sequentium.

Ea etiam vtraque, ne videamur talia commentari, his gratum habuimus subdere aduersus eos, qui non vt pastores per ostium intrare, sed vt fures & latrones in idem ouile sanctæ Mariæ aliunde quærunt irrumpere.

DIPLOMA IOANNIS PAPÆ XIII.

* Sic in
 exemplari.

Nouerit cunctorum notitia fidelium quod ego Ioannes * XII. Conditoris clementia sanctæ Romanæ sedis existens indignus papa, gloriosi Anglorum regis Edgari, nec non & sanctæ Dorobernensis ecclesiæ archipræfulis Dunstani summissio pulsatus sum rogatu, pro monasterio sanctæ Mariæ videlicet Glastingeberi, quod ipsi acti amore superni regis in multis & magnis possessionibus ditauerant, monachorum inibi multiplicantes normam, præceptoque regali firmauerant, quod & ipse facere non differam. Quorum assentiens benignæ petitioni, in sinu Romanæ ecclesiæ, & beatorum apostolorum protectione, eundem locum suscipio, & priuilegiis astruo & corroboro; quo fine tenus in eo quo nunc pollet permaneat monachali ordine. Ipsi quoque monachi de suis sibi adhibeant pastorem. Ordinatio vero tam monachorum quam clericorum in arbitrio abbatis & conuentus fit. Decernimus etiam vt nulli omnino hominum eamdem insulam, causa placitandi, vel aliquid perferutandi aut corrigendi, intrare liceat. Si quis autem id molitus fuerit contraire, aut possessiones eiusdem ecclesiæ auferre, retinere, minuere, vel temerariis vexationibus fatigare, ex auctoritate Dei Patris, & Filii, & Spiritus sancti, sanctæque Dei genitricis Mariæ, ac sanctorum apostolorum Petri & Pauli, omniumque sanctorum, perpetuæ sit addictus maledictioni, nisi resipuerit. Omnibus vero eidem loco iusta seruantibus sit pax Domini nostri Iesu Christi, Amen: nostraque stipulatio inconuulsa permaneat.

Actum tempore Ælfardi eiusdem monasterii abbatis.

Ioannis papæ XIII. confirmatio.

Hæc igitur prædictus rex Edgarus duodecimo anno regni sui sacro scripto Londoniæ confirmavit, eodemque anno (qui fuit nongentesimus sexagesimus quintus dominicæ incarnationis) præfatus papa Romæ in generali Synodo auctorizavit: cunctosque potioris dignitatis, qui præfuerunt eidem Concilio generali, ea corroborare imperavit. Perpendant ergo contemptores tantæ comminationis quantæ subiaceant sententiæ excommunicationis, &c.

CHARTA EDGARI REGIS.

Ex vetusto manuscripto codice Glastoniensi.

IN nomine Domini nostri Iesu Christi. Quamvis decreta pontificum & verba sacerdotum inconuulsis ligaminibus velut fundamenta montium fixa sunt, tamen plerumque tempestatibus & turbinibus sæcularium rerum religio sanctæ ecclesiæ maculis reproborum dissipatur ac rumpitur. Idcirco profuturum succedentibus posteris esse decreuimus, vt ea quæ salubri consilio, & communi assensu diffiniuntur, nostris literis roborata firmantur. Quapropter dignum videtur vt ecclesia beatissima Dei genitricis semperque virginis Mariæ Glastoniæ, sicut ex antiquo principalem in regno meo obtinet dignitatem, ita speciali quadam & singulari priuilegii libertate per nos honoretur.

Glastonia
principalis
regni eccle-
sia.

Hoc itaque Dunstano Dorobernensi atque Osvaldo Eboracensi archiepiscopo adhortantibus, consentiente etiam & annuente Brithelmo Fontanensi episcopo, ceterisque episcopis, abbatibus, & primatibus, ego Edgar diuina dispositione rex Anglorum, ceterarumque gentium in circuitu persistentium gubernator & rector, in nomine almæ Trinitatis, pro anima patris mei qui ibi requiescit & antecessorum meorum, præsentis priuilegio decerno, statuo, confirmo, vt prædictum monasterium omnisque possessio eius ab omni tributo fiscalium negotiorum nunc & in perpetuum libera & quieta parmaneat, & habeant focam & facam, &c. ita libere & quiete sicut ego habeo in toto regno: eandem quoque libertatem & potestatem quam ego in curia mea habeo, tam in dimittendo quam in puniendo, & in quibuslibet omnino negotiis, abbas & monachi

Eius priuilegia
sæcularia.

Sicut regis
in regno.

ANNO
 CHRISTI
 970.

nachi præfati monasterii in sua curia habeant. Si autem abbas vel quilibet monachus loci illius, latronem qui ad suspendium, vel quodlibet mortis periculum ducitur, in itinere obuium habuerit, potestatem habeat eripiendi eum ab imminente periculo in toto regno meo.

Eius abbas vel monachus obuium latronem a suspendio liberet.

Confirmo etiam & corroboro, vt, quod hæctenus ab omnibus nostris antecessoribus diligenter obseruatum est, Fontanensis episcopus vel eius ministri super hoc monasterium, vel super parochiales eiusdem ecclesias, videlicet Streete, Mirielinge, Budeclea, Schapvvicke, Sovvi, aut super eorum capellas, nec etiam super eas quæ infulis continentur, scilicet Bekeria, quæ parua Hibernia dicitur, Godeneia, Martenefeia, Ferramere, Padenebergia, & Adredeseia nullam potestatem omnino habeant, nisi tantum cum abbate causa dedicandi vel ordinandi aduocati fuerint, nec eorum presbyteros ad synodum suam, vel capitulum, vel ad quodlibet placitum conuocent, nec ab officio diuino suspendant, & omnino nullum ius in eos exercere præsumant. monachos suos & prædictarum ecclesiarum clericos, secundum antiquæ ecclesiæ Glastoniæ consuetudinem, & apostolicam auctoritatem, archipræfulis Dunstani & omnium episcoporum regni mei assensu abbas a quocumque comprouinciali episcopo voluerit ordinari faciat.

Eius priuilegia ecclesiastica.

Dedicationes vero ecclesiarum, si ab abbate rogatus fuerit, Fontanensi episcopo permittimus. In pascha quoque chrisma sanctificationis & oleum a Fontanensi episcopo ex more accipiat, & præfatis ecclesiis suis distribuatur.

Dedicationes & chrisma petat a Fontanensi episcopo.

Hoc etiam super omnia Dei interdictione & nostra auctoritate (salua tamen sanctæ Romanæ ecclesiæ & Dornbernenfis dignitate) prohibeo, ne persona cuiuscumque potestatis, siue rex, siue episcopus, siue dux, aut princeps, vel quilibet ministrorum eorum, Glastoniæ terminos, vel suprædictarum parochiarum, perscrutandi, rapiendi, placitandi gratia, vel quidquam aliud faciendi quod contrarium possit esse ibidem seruientibus, intrare præsumant: abbati tantummodo & conuentui potestas sit, tam in notis causis quam in ignotis, in modicis & in magnis, & in omnibus omnino negotiis, sicut super memorauimus. Quisquis autem huius priuilegii mei dignitatem qualibet occasione, cuiuscumque dignitatis, cuiuscumque ordinis, cuiuscumque pro-

In violatores.

fectionis peruertere vel in irritum deducere sacrilega præsumptione amodo tentauerit, sciat se procul dubio ante districtum iudicem titubantem tremebundumque rationem redditurum, nisi prius digna satisfactione emendare studuerit.

Acta est hæc priuilegii pagina & confirmata apud Londoniam communi consilio omnium primatum meorum, anno ab incarnatione Domini nostri Iesu Christi nongentesimo septuagesimo primo, indictione quartadecima. Huius doni constipulatores fuerunt, quorum nomina inferius charaxari videntur.

S V B S C R I P T I O N E S.

Ego Edgar rex totius Britanniaë præfatam libertatem cum sigillo sanctæ Crucis confirmaui.

Ego Eilfgina eiusdem regis mater cum gaudio consensi.

Ego Edvard clyto patris mei donum cum triumpho sanctæ Crucis impressi.

Ego Kinedius rex Albaniaë acquieui.

Ego Mascusius archipirata confortauit.

Ego Dunstanus Dorobernensis ecclesiæ archiep. cum trophæo S. Crucis & cum suffraganeis præfulibus regis donum corroborauit.

Ego Osvalde Eboracensis ecclesiæ primas consensit subscripsi.

Ego Ethelvvolve Vintoniensis ecclesiæ minister & Glastoniensis monachus signum sanctæ Crucis impressi.

Ego Britchtelm Fontanensis episcopus consentiens corroborauit.

Ego Ellstan episcopus confirmaui.

Ego Osvalde episcopus acquieui.

Ego Elfvolve episcopus concessi.

Ego Vvinsige episcopus cum signo sanctæ Crucis conclusi.

Ego Segegar abbas vexillum sanctæ Crucis impressi.

Ego Escvvi abbas confirmaui.

Ego Ordgar abbas corroborauit.

Ego Ethelgar abbas concessi.

Ego Kinvvorde abbas consensi.

Ego Fideman abbas consolidauit.

Ego Elpheh abbas subscripsi.

Ego Adulf Herefordensis ecclesiæ catafapus corroborauit.

Ego Ellphere dux dominae meae sanctæ Mariæ Glastoniensis ecclesiæ libertatem omni deuotione cum sigillo sanctæ Crucis confirmaui.

Ego Oslac dux consensi.

Ego Ethelvvine dux hoc donum triumphale hagie Crucis propriae manus depictione impressi.

Ego Osvalde minister confirmaui.

Ego Elfvvrde minister corroborauit.

Ego Ethelsie minister consensi. Ego Ellfkie minister consensi.

ANNO
 CHRISTI
 970.

Hanc priuilegii paginam rex Edgarus duodecimo anno regni sui sacro scripto apud Londoniam communi consilio optimatum suorum confirmauit. Eodemque anno Ioannes papa octauus hanc ipsam paginam Romæ in generali Synodo auctorizauit, cunctosque potioris dignitatis viros qui præfuerunt eidem Concilio confirmare fecit, ad instantiam prædicti regis Edgari & beati Dunstani ac aliorum nobilium præscriptorum. Et ad supplementum firmioris securitatis idem apostolicus dictum priuilegium apostolica suffulsi auctoritate, cuius hæc est series:

DIPLOMA IOANNIS PAPÆ XIII.

Nouerit cunctorum notitia fidelium quod ego Ioannes XIII. Conditoris clementia sanctæ Romanæ sedis existens indignus papa, gloriosi Anglorum regis Edgari, nec non & sanctæ Dorobernensis ecclesiæ archipræsulis Dunstani, summisso pulsatus sum rogatu, pro monasterio sanctæ Mariæ Glaestingeburi, quod ipsi acti amore superni regis in melius restaurauerunt, & monachorum ibi maiorem numerum aggregantes, normamque acriorem instituentes, præcepto regali firmauerunt, ut & ipse idem facere non differam. Quorum assentiens benignæ petitioni, in sinum Romanæ ecclesiæ & beatorum apostolorum protectionem eundem locum suscipio, & priuilegiis astruo & corroboro; quo sine tenus in eo quo nunc pollet permaneat monachali ordine: ipsique monachi de suis sibi adhibeant pastorem, & se suosque, quos idoneos iudicauerint, quocumque in Dorobernensi diocesi placuerit ad ordinandum dirigant.

Aliter hæc
 in Malmes-
 burio.

Decernimus etiam ut nulli omnino hominum eandem insulam placitandi causa vel aliquid aliud ibi perscrutandi aut corrigendi intrare liceat. Si quis autem huic rei molitus fuerit contraire, aut possessiones eiusdem ecclesiæ auferre, retinere, minuere, vel temerariis vexationibus fatigare, ex auctoritate Patris & Filii & Spiritus sancti, sanctæque Dei genitricis Mariæ, sanctique Petri apostoli, omniumque sanctorum, perpetuæ sit addictus maledictioni, nisi resipuerit. Omnibus autem eidem loco iusta seruantibus sit pax Domini nostri Iesu Christi: nostra autem astipulatio inconuulsa permaneat.

Concil. Tom. 25.

Aa ij